

Motivační systém firmy STKO Mikulov

Firma STKO zavedla v Mikulově a okolí tzv. inteligentní systém nakládání s odpady (ISNO). Cílem ISNO je minimalizovat produkci směsného komunálního odpadu při zajištění maximálního možného komfortu pro uživatele systému a tím přispět k zachování udržitelné míry nákladů na jeho provoz.

Domácnostem je nabízeno několik možností, jak se dobrovolně zapojit do systému. **Nejjednodušší variantou** je, že si vyžádají domů nádoby o objemu 120 až 240 litrů na tříděný sběr plastů, papíru a bioodpadu. V tomto případě bude pro ně třídění odpadu stejně náročné jako vyhazování směsného odpadu do popelnice. Tím, že více vytřídí, ušetří se na likvidaci směsného komunálního odpadu a obec získá vyšší příjem za vytríděné suroviny, čímž se pokryjí vyšší náklady na svoz nádob.

Další možnost umožňuje domácnosti získat slevu na poplatku za odpady (místní poplatek na hlavu). Spočívá v tom, že domácnosti obdrží zdarma čipem označené nádoby na plast a papír (v sídlištní zástavbě si mohou občané vyzvednout při platbě odpadu sadu pytlů na papír a plast a k tomu sadu samolepek s čárovým kódem obsahujícím identifikaci jejich stanoviště, nebo se dohodnout a třídít třeba 20 rodin do společných 1100l kontejnerů) a provedou tzv. inventuru stanoviště. To znamená, že vyplní dotazník, kde se zaváží k určitému způsobu chování a potvrdí správnost čipem označené nádoby na směsný odpad. Tato opatření umožňují firmě STKO sledovat produkci odpadů v každé domácnosti a vyhodnocovat, zda se chovají efektivně. Za to domácnost obdrží slevu na místním poplatku.

Sleva z místního poplatku se uděluje **za snižování produkce odpadů, za třídění odpadů a za efektivní využívání sběrných nádob**. Je součtem tří bonusů, které se přispisují na účet domácnosti vždy po uzavření čtvrtletí. Je vyplácena při platbě poplatku na další rok – poplatek na daný rok je snížen slevou na poplatku, která byla připsána na účet domácnosti v minulém roce.

Výška odměny je odvozena jednak od objemu obslužených (vyvezených) nádob se směsným odpadem, s plastem a papírem, jednak je vázána na chování lidí, ke kterému se lidé zaváží vyplnění formuláře. U bonusu za snižování produkce odpadů se mohou zavázat až k pěti způsobům snižování produkce odpadů, čímž mohou získat 20, 40, 60, 80 až 100% podíl na tomto bonusu. Vyhláška například specifikuje 18 možností jak předcházet odpadům a občané za to, že se k některým zavážou (jednomu až pěti), mohou získat slevu na poplatku. Jedná se o tyto možnosti:

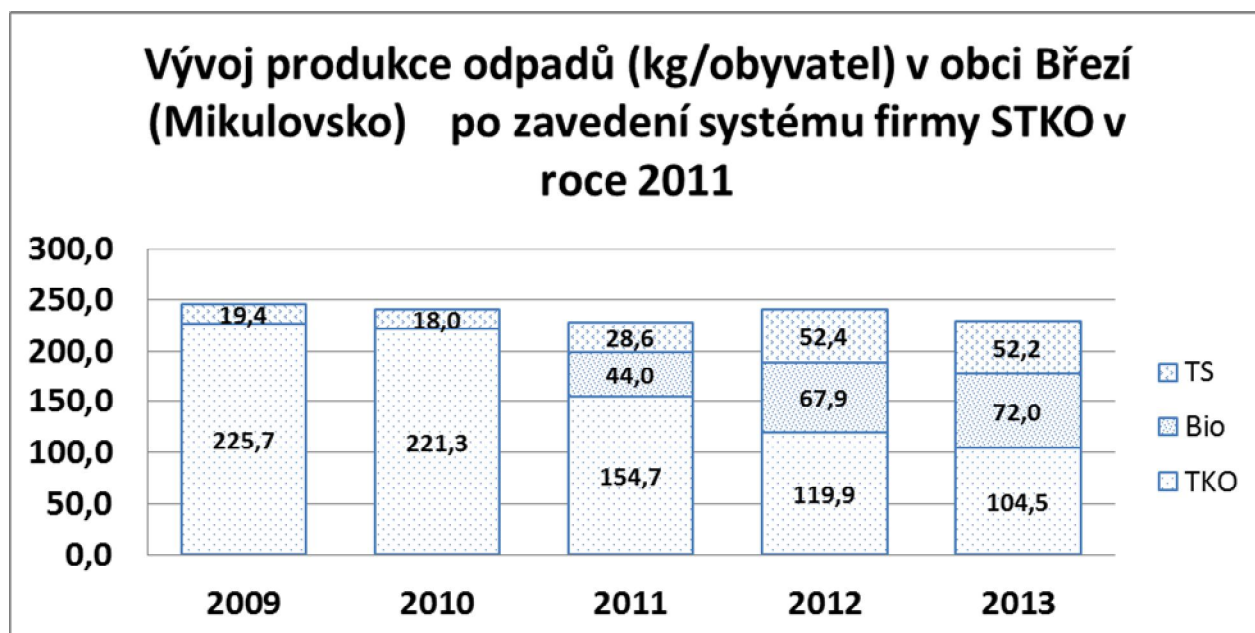
1. Nekupujeme balené vody – máme málo PET lahví
2. Netopíme tuhými palivy – nemáme popel
3. Používáme jednu nákupní tašku
4. Nebereme letáky – máme na schránce nálepku „Nevhazujte letáky“
5. Kupujeme větší balení přípravků, nápojů ...
6. Kupujeme kvalitní výrobky, které déle vydrží
7. Nepoužíváme jednorázové nádoby
8. Nekupujeme plechovky, konzervy
9. Nekupujeme noviny – novinky se dovídáme na internetu
10. Nekupujeme nápojové kartony – mléko kujeme v automatech, máme kozu
11. Nakupujeme v množství, které skutečně spotřebujeme (věci, které použijeme)
12. Nakupujeme v second handech a bazarech
13. Používáme textilní pleny
14. Opravujeme rozbité zboží – věci vyhazujeme, až už nejsou opravit
15. V obchodech preferujeme méně zabalené zboží
16. Kupujeme nápoje ve vratných obalech
17. Obaly od potravin (nápojů) používáme vícekrát
18. Nekompostovatelné zbytky (omáčky, kosti...) dáváme domácím zvířatům (slepícím, praseti, psovi)

U bonusu za třídění je podíl na bonusu odvozen od počtu a významu komodit, které třídí (30 % bioodpad, 23 % plasty, 20 % papír, 13 % sklo, 8 % textil, 2 % nápojové kartony, 2 % drobné elektro, 2 % jedlý olej).

Konstrukce poplatku motivuje lidi jednak k třídění, jednak ke snižování produkce odpadů. Protože však nestačí množství odpadu pouze snižovat, omezuje i tvorbu černých skládek. S popisem systému se můžeme seznámit tím, že shlédneme video: <https://www.youtube.com/watch?v=T1i7CmY38TI&feature=youtu.be> nebo tak, že si přečteme vyhlášku z místa, kde byl systém zaveden, například města Mikulov: <http://www.mikulov.cz/mesto-mikulov/samosprava-mesta/obecne-zavazne-vyhlasky-a-narizeni/>.

Díky tomuto systému se daří v regionu snižovat produkci směsného odpadu. V současnosti firma obsluhuje již 24 obcí a 12 z nich měla v roce 2013 produkci pod 150 kg na 1 obyvatele. Například v obci Březí, s 1547 obyvateli (k 1. 1. 2013), kde funguje systém od 1. ledna 2011, měli produkci směsného odpadu 96,3 kg na 1 obyvatele. Pod 150 kg směsného odpadu na 1 obyvatele dosáhli ještě obce Uherčice, Bavyry, Nový Přerov, Dobré Pole, Novosedly, Jevišovka, Klentnice, Dolní Věstonice, Drnholec, Sedlec, Křepice.

Na grafu vidíte vývoj produkce odpadů v obci Březí. Příklad ukazuje, že během dvou let lze snížit produkci směsného komunálního odpadu téměř na polovinu.

Nominace na Odpadového Oskara

Firma STKO Mikulov je nominována na Odpadového Oskara v kategorii 2 za návrh a realizaci komplexního motivačního systému, který prokazatelně vede ke snižování produkce směsného komunálního odpadu v obcích. Jedná se o jediný systém, který bonusy přímo podporuje předcházení vzniku odpadu, počet tříděných komunit a motivuje domácnosti i dostatečnému vytěžování nádob (stlačování PET lahví apod.), což má významný vliv na ekonomiku tříděného sběru.

Zdroje informací

E-mailová komunikace s firmou STKO Mikulov.

Popis systému a další informace lze nalézt na webu společnosti: <http://stko.cz/isno.html>.

Soutěž je realizována v rámci projektu "Prevence odpadů srozumitelně", který byl podpořen Ministerstvem životního prostředí. Texty nemusí vyjadřovat názory dárců.

Ministerstvo životního prostředí